

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Győri Ítéltábla a dr. Borsos Gábor főügyészrségi ügyész által képviselt **felperesnek** a Dr. Medres Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Medres Szabolcs ügyvéd) által képviselt I.r., dr. Nagy Anna ügyvéd által képviselt II.r., dr. Tiboly Kriszta ügyvéd által képviselt III.r. **alperesek** ellen ajándékozási szerződések semmisségének megállapítása iránti ügyében a Zala Megyei Bíróság 2009. május 28. napján meghozott 5.P.21.780/2008/21. számú ítélet ellen az I.r. alperes részéről 25. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán a 2010. szeptember 7. napján megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét helybenhagyja.

A II.r. alperes ügygondnokának fellebbezési eljárási munkadíját 20.000 (Húszezer) Ft-ban állapítja meg, melynek 15 nap alatt történő megfizetésére dr. Nagy Anna ügyvéd ügygondnok részére az I.r. alperest kötelezi.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s :

A jogvita elbírálásának alapjául szolgáló releváns tényállás szerint az I.r. alperes 2006. január 1. napjától lett a "**Helység 1-i A**" Idősek Otthonának intézményvezetője, amely egy új intézmény volt, és az első lakók, köztük a II.r. alperes 2006. júliusában költöztek be az intézménybe. A II.r. alperesnek sok gócú agylágyulása volt, szellemi hanyatlása miatt, mentális problémái voltak, önmagát megfelelően ellátni nem tudta, ezért került a fenti otthonba felvételre. Beköltözésével egyidejűleg takarékbetétjét, kincstárjegyét,

ékszereit az intézményvezető I.r. alperesnek adta át megőrzésre, aki az erre a célra rendszeresített széfben helyezte el azokat.

A II.r. alperes **2008. március 13-án** írásban ajándékozási szerződést kötött a I.r. alperessel, és az ajándékozási szerződés szerint neki ajándékozta a **Helység 1** belterület ...1 helyrajzi számú, természetben **Helység 1**, szám alatt lévő lakóház, udvar, gazdasági épület megjelölésű, valamint a **Helység 1** belterület ...2 helyrajzi szám alatt nyilvántartott, természetben a **Helység 1**, ...szám alatt található lakóház, udvar megjelölésű ingatlanokat. (továbbiakban perbeli ingatlanok) Az ajándékozás tárgyainak forgalmi értékét a szerződésben összesen 5.500.000 Ft-ban jelölték meg. A megállapodást "**B**" ügyvéd készítette és jegyezte ellen. A fenti ingatlanok tekintetében az I.r. alperes tulajdonjoga az ingatlan-nyilvántartásban 1/1 arányban bejegyzésre került ajándékozás jogcímén. A III.r. alperest a ...1. hrsz-ú elajándékozott ingatlan tekintetében vízvezetési szolgalmi jog illeti meg az ingatlan-nyilvántartási adatok szerint.

A II.r. alperes **2008. március 21-én** - ugyancsak írásban - szintén egy ajándékozási szerződést kötött az I.r. alperessel, amely szerint a II.r. alperes megajándékozta az I.r. alperest a "**C**" Banknál vezetett. ... számú, 2008. 02. 14-én 2.304.167 forint összeget tartalmazó takarékbetétkönyvvvel, illetőleg a ... sorszámu, 2008. 02. 14-én 2.605.806 forint összeget tartalmazó takarékbetétkönyvvvel. A betétkönyvekben feltüntetett összegek I.r. alperes javára való átvezetéséhez az is szükséges volt, hogy a II.r. alperes az "**C**"-ben személyesen rendelkezzen, amely 2008. április 14. napján megtörtént akként, hogy a II.r. alperes betétkönyvei megszüntetésre kerültek és az egyik betétből 2.606.760 Ft, míg a másik betétből 2.308.425 Ft, összesen 4.915.185 Ft került ekként az I.r. alperes részére kifizetésre. Az I.r. alperes a felvett összeget saját céljaira fordította.

A megajándékozott I.r. alperes a fenti ajándékozási szerződések megkötésének idején az otthon intézményvezetője volt.

Az I.r. alperesnek, mint a "**A**" Idősek Otthona intézményvezetőjének munkaköri leírása tartalmazta, hogy a lakóktól pénzt, vagyontárgyat, ajándékot elfogadni, eltartási szerződést kötni tilos. Az etikai normák betartása kötelező. Az intézmény házirendje is tartalmazta azt, hogy az intézmény dolgozójának tilos lakótól pénzbeli, természetbeni ajándékot elfogadni.

Az I.r. alperes a vezetése alá tartozó intézmény dolgozói előtt a fenti ajándékozások tényét titokban tartotta. Az illetékes földhivatal azonban a II.r. alperest a perbeli ingatlanok tulajdonjogának az átvezetéséről levélben tájékoztatta, amely tartalmának megismeréséhez a II.r. alperes az egyik gondozó segítségét kérte, melynek következtében az intézmény dolgozói előtt

is ismertté vált a fenti szerződések ténye. A munkáltató intézkedése alapján az I.r. alperes munkaviszonya megszüntetésre került, és ellene büntetőeljárás is indult, amely jelenleg is folyamatban van.

A II.r. alperesnek jelenleg nincsen olyan összegű jövedelme, amely fedezné a szociális otthoni ellátás költségét.

A **Zalaegerszegi Városi Bíróság** 2008. december 29. napján jogerőre emelkedett 15.P.20.711/2008/12. számú ítéletével a II.r. alperest cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezte.

A felperes 2008. 10. 01. napján a II.r. alperes jogainak védelme érdekében a Pp. 9. § /1/ bekezdése és az 1997. évi CXLI törvény (Inyvtv.) 62. § /1/ bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján keresetet indított az alperesek ellen a megkötött ajándékozási szerződések érvénytelenségére hivatkozással a szerződéskötések előtt fennállott helyzet visszaállítása iránt, hivatkozva a Ptk. 17.§ (1-3) bekezdéseire, a Ptk. 200.§ /2/ bekezdésére, valamint a Ptk. 234.§/1/ és 237.§ /1/ bekezdésére is. A szerződéskötések előtt fennállott helyzet visszaállítása körében, kérte a perbeli ingatlanok tekintetében az eredeti ingatlannyilvántartási állapot helyreállítását, továbbá az I.r. alperes kötelezését az általa az ajándékozási szerződés alapján felvett pénzösszegnek a II.r. alperes részére történő visszafizetésére, a kifizetés napjától számított törvényes késedelmi kamatokkal együtt. **Pontosított, végleges kereseti érvelése szerint a megkötött szerződések jó erkölcsbe ütköznek, mivel az I.r. és a II.r. alperes között „gondozói jogviszony” állt fenn, amely egy függőségi helyzet, amely maga után vonja hogy már emiatt is - önmagában - etikátlan a perbeli szerződésekben foglalt nagy értékű ajándék adása és annak elfogadása a gondozó és a gondozott között. A társadalmi közfelfogás nem tolerálja gondozó és gondozott között az ilyen jellegű szerződéseket, és a megállapított etikai normákba is ütköznek ezek a szerződések, és e körben hivatkozott az I.r. alperes munkaköri leírására, a gondozó intézet házirendjére, valamint a szociális munka etikai kódexére is. Hivatkozott változatlanul arra is, hogy a fenti szerződések megkötésekor a II.r. alperes nem rendelkezett azzal a belátási képességgel, amely az ügyletkötésben az ügyei viteléhez szükséges volt, ezért a Ptk. 17. § /2/ bekezdése alapján jognyilatkozata semmis.**

A felperes keresete a III.r. alperessel szemben kizárólag a kereseti kérelem tűrésére irányult figyelemmel arra, hogy a III.r. alperest az egyik elajándékozott ingatlan tekintetében vízvezetési szolgalmi jog illeti meg az ingatlan-nyilvántartási adatok szerint.

Az I.r. alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Álláspontja szerint a keresettel támadott szerződések jó erkölcsbe nem ütköznek, mivel a szerződéses szabadság elve folytán a II.r. alperestől nem tagadható meg az a jog, hogy vagyonával a neki tetsző módon rendelkezzen. Másrészt a csatolt igazságügyi pszichiátriai szakértői vélemény önmagában nem elegendő annak a bizonyítására, hogy a II.r. alperes nem rendelkezett az ügyei viteléhez szükséges belátási képességgel, ekként ennek a tényét vitatta. Hivatkozott továbbá a Ptk. 17. §. /3/ bekezdésére is, mert álláspontja szerint a jogügylet indokolt lett volna a II.r. alperes cselekvőképessége esetén is, ha és amennyiben a bíróság esetlegesen azt állapítaná meg, hogy a II. r. alperes a perbeli szerződések idején cselekvőképtelen állapotban volt.

A II.r. alperes ügygondnoka a felperes ténybeli és jogi álláspontját nem vitatta, és a kereset teljesítését kérte. **A III.r. alperes** a kereset teljesítését nem ellenezte.

Az elsőfokú bíróság 2009. május 28. napján kelt fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az I.r. alperest, hogy fizessen meg a II.r. alperes részére 15 nap alatt 4.915.185 Ft-ot, és annak 2008. április 14. napjától a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát. A fenti pénzüsszeget a II.r. alperes részére az I.r. alperesnek az "C" Bank Nyrt. Dél-dunántúli Régiónál vezetett gyámhatósági betétbe rendelte teljesítenie. Megkeresni rendelte a **Helység 2-i** Körzeti Földhivatalt, hogy a **helység 1-i** belterület ...2 helyrajzi szám alatt felvett **Helység 1**, ... szám alatti ingatlanak, továbbá a **helység 1-i** ...1 helyrajzi számú alatt felvett **Helység 1**, szám alatti ingatlanban I.rendű alperes neve I.r. alperes 1/1 hányadban bejegyzett tulajdonjogát szerződés érvénytelensége címén mindkét fenti ingatlan vonatkozásában törölje és eredeti állapot helyreállítása címén II.rendű alperes neve II.r. alperes részére 1/1 arányba jegyezze be. Kötelezte az I.r. alperest, hogy fizessen meg az állam javára 600.000 Ft feljegyzett kereseti illetéket. A II.r. alperes ügygondnokának munkadíját 40.000 Ft-ban állapította meg, melynek 15 nap alatt történő megfizetésére az I.r. alperest kötelezte az ügygondnok részére. A III.r. alperest a kereset teljesítésnek tűrésére kötelezte az elsőfokú bíróság.

Határozata indokolásában kifejtette, hogy elsődlegesen abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az I.r. és II.r. alperesek között létrejött ajándékozási szerződések jó erkölcsbe ütköznek-e. Amennyiben igen, úgy már nincs jelentősége a II.r. alperes beszámítási képessége esetleges hiányának, hiszen jó erkölcsbe ütközés esetén a beszámítási képesség meglétében sem jöhetett volna a szerződés érvényesen létre.

Rámutatott, hogy a jogszabály kifejezett rendelkezése a gondozó és a gondozott viszonylatában az ajándékozási szerződés megkötését nevesítve nem tiltja, de az 1/2000. (I.7.) SZCSM. rendelet 6. § /9/ bekezdése kifejezetten előírja a munkaköri leírás betartását és a /10/ bekezdésben foglaltan pedig tiltja a visszterhes szerződések megkötését, így nevesítve tiltja a tartási, életjáradéki és öröklési szerződés kötését.

Ezen tilos szerződések azonban a gondozottnak nem egyoldalúan csak kötelezettséget írnak elő, mint az ajándékozási szerződés esetében, hanem tartási jogosultságot is eredményeznek. A törvényalkotó mégis tiltja a gondozó és gondozott között a visszterhes szerződések kötését, mivel a gondozott fizikai és szellemi képességeinél fogva függő, kiszolgáltatott helyzetben van, ezért minden ilyen szerződés gátolja a tárgyilagos munkavégzést, rombolja a gondozó és a gondozott között megkívánt bizalmat, visszaélésre, haszonszerzésre csábíthat. A fentiekből pedig az következik, hogy amennyiben a visszterhes szerződések kötése is tilos, akkor ajándékozási szerződés kötése még inkább erkölcstelen a gondozó és a gondozott viszonylatában, mivel itt a gondozottra jogosultságok nem, csak egyoldalúan kötelezettségek hárulnak. Hivatkozott a szociális munka etikai kódexében előírtakra, annak 12., 17., 20. és 22. pontjaiban foglaltakra is. Kifejtette, hogy az I.r. alperes tevékenységét munkaviszony keretében látta el, amelynek munkaköri leírásában foglaltak, ugyanúgy mint a házirend, az I.r. alperesre kötelező normákat, előírásokat tartalmazzák. Ezek előírásai szerint az I.r. alperes, mint intézményvezető semmiféle ajándékot a gondozottaktól nem fogadhat el. Ezen kötelező etikai normák előírásait az I.r. alperes pedig megszegte, amikor a II.r. alperessel kötött ajándékozási szerződésekben ajándékot elfogadó nyilatkozatot tett. A fentiekből következően pedig az elfogadó nyilatkozat jó erkölcsbe ütköző módon jött létre, emiatt pedig érvénytelen, amely az egész szerződés semmisségét vonja maga után a Ptk. 200. § /2/ bekezdése alapján.

Utalt arra, hogy mindegy, hogy a II.r. alperes az ajándékozási szerződések megkötésekor ügyei vitelére képes volt-e, avagy sem, mert közöttük a II.r. alperes beszámítási képessége meglétében sem jöhetett volna létre érvényesen ajándékozási szerződés a jó erkölcsbe ütközés okán. A fentiekre figyelemmel az elsőfokú bíróság az I.r. és II.r. alperes között létrejött ajándékozási szerződések semmisségét jó erkölcsbe ütközés okán megállapította, és annak jogkövetkezményeként rendelkezett a szerződéskötések előtt fennállott helyzet visszaállítása iránt.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az I.r. alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen azt kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét teljes egészében változtassa meg, és a felperes keresetét utasítsa el. Másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését kérte.

Álláspontja az volt, hogy az elsőfokú ítélet mind eljárásjogi szempontból, mind anyagi jogi szempontból megalapozatlan.

Kifejtette, hogy a Pp. 9. §-a szabályozza és rögzíti az ügyész feladatait a polgári perben. E szerint az ügyész keresetet akkor indíthat, ha a jogosult jogainak védelmére bármely okból nem képes. Jelen ügyben a fent hivatkozott jogszabályi rendelkezés a felperes keresetlevelében és az ítéletben is hivatkozásra került, nyilván összhangban azzal az elsődleges kereseti kérelemmel, hogy az ajándékozási szerződések semmisségét a felperes a beszámítási képesség hiányára alapította, ráadásul ez volt az alapja annak, hogy a felperes keresetet indíthatott. Kifejtette, hogy jelen perben a tényállást és a hozzá kapcsolódó jogi következtetéseket külön-külön kell értelmezni, a tekintetben, hogy ingó ajándékozási szerződésekről, vagy ingatlan ajándékozási szerződésekről van-e szó. Az I.r. alperes álláspontja az volt, hogy a felperes kereset indítási jogosultsága szempontjából az Inytv. 62. § rendelkezései csak az ingatlan ajándékozási szerződésekre irányadóak, míg az ingó ajándékozási szerződések vonatkozásában a keresetindítási jogosultság körében a Pp. 9. §-ának rendelkezéseit kell vizsgálni. Ennek körében azt, hogy a felperes indíthatott-e keresetet azon okból, hogy a II.r. alperes a jogainak védelmére bármi okból nem volt képes. Előadta, hogy az elsőfokú ítélet a felperes keresetindítási jogosultsága körében nem tartalmaz részletes indokolást, de ténybeli megállapítás van arra nézve az ítélet indokolásában, hogy a II.r. alperes beszámítási képességét az elsőfokú bíróság nem vizsgálta figyelemmel arra, hogy a jó erkölcsbe ütközés jogcímét megállapíthatónak látta. Ez pedig önmagában véve is ellentmondásokhoz vezet, mivel ha és amennyiben jelen ügyben bizonyítási eljárás nem folyt a beszámítási képesség meglétére, úgy az ügyész keresetindítási jogosultságára sem lehetett megalapozottan következtetést levonni az ingó ajándékozási szerződéseket illetően, hiszen a perben nem nyert bizonyítást annak a ténye, hogy a II.r. alperes jogainak védelmére ne lett volna képes.

Az elsőfokú bíróság a felperes által előterjesztett jogcímek közül a másodlagos kereseti jogcímet önkényesen elsődleges jogcímnak tekintette és erre figyelemmel, mintegy leegyszerűsítve a szükséges bizonyítási eljárást az elsődleges jogcím körében mellőzte a bizonyítást. Ez azt is eredményezheti, hogy a másodfokú eljárásban ezen keresetnek helyt adó jogcím esetleges hiányának megállapítása mellett az elsőfokú ítélet felülbírálatra alkalmatlanná válik, avagy a másodfokú bíróságnak további széleskörű bizonyítási eljárást kell lefolytatnia.

A fentiekből fakadóan az ingó ajándékozási szerződések körében a felperes keresetindítási jogosultsága nem nyert bizonyítást az I.r. alperes álláspontja szerint, továbbá álláspontja szerint a II.r. alperes a jogügyletek megkötésekor beszámítási képességgel rendelkezett, ekként érvényes jognyilatkozatokat is tett.

Vitatta azt is, hogy a keresettel támadott szerződések azok jó erkölcsbe ütköznének.

E körben kifejtette, hogy az elsőfokú ítéletben hivatkozott SZCSM rendelet nem jogalkotói hiányosságból nem nevesíti tilos szerződésként az ajándékozási szerződést. Az ajándékozási szerződés ugyanis nem hoz létre a gondozó és a gondozott között függő kiszolgáltatott helyzetet, mivel a megajándékozottnak nincs kötelezettsége, és a gondozottnak pedig nincs várománya a kötelezett szolgáltatására. Annak a ténye, hogy az I.r. alperes munkaköri leírása, valamint a házirend - melyek nem jogszabályok - tiltják az ajándékozást, nem jelenti azt, hogy emiatt a perbeli ajándékozási szerződések jó erkölcsbe ütköznének.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, lényegében annak helyes indokai alapján.

Kiemelte, hogy a felperes a perben a Pp. 9.§ (1) bekezdésén alapuló keresetindítási jogát a keresetlevélhez csatolt orvos-szakértői véleménnyel támasztotta alá, továbbá már a keresetlevelében előadta, hogy a II.r. alperes gondnokság alá helyezése iránt már per van folyamatban. A **Zalaegerszegi Városi Bíróság** - még a jelen perbeli első tárgyalást megelőzően - 2008. december 29. napján jogerőre emelkedett 15.P.20.711/2008/12. számú ítéletével a II.r. alperest cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezte, amely per iratai a jelen eljáráshoz csatolásra kerültek, mely iratok bizonyítékként lettek figyelembe véve. A fentiekből fakadóan az ügyészi keresetindítás feltétele, mind a keresetlevél benyújtásának időpontjában, mind a per teljes tartama alatt fennállt, mivel a II.r. alperes jogainak védelmére nem volt képes, az alapvető vagyoni jogait érintő pert ő maga megindítani nem tudta.

Vitatta az I.r. alperes azon álláspontját, hogy elsőfokú íráság a felperes által előterjesztett jogcímek közül a másodlagos kereseti jogcímet önkényesen elsődleges jogcímnek tekintette. Rámutatott, hogy ezzel ellentétben a felperes a 2009. 05. 28-i tárgyaláson módosította a kereseti kérelmét, és sorrendben a kereset jogalapjaként elsőként a jó erkölcsbe ütközést jelölte meg, a szerződések semmisségének alapjaként. Ekként a bíróság eljárása nem volt törvénytörő.

A II.r. alperes fellebbezési ellenkérelmében szintén az elsőfokú ítélet helybenhagyását, és az I.r. alperesnek a másodfokú perköltségben való marasztalását kérte.

A fellebbezés nem alapos.

Az I.r. alperesi fellebbezésben foglaltakra figyelemmel a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a jogvita érdemi elbírálására kiható, lényeges eljárási szabálysértést nem követett el. A felperes a Pp. 121.§ /1/ bekezdésének c.) pontjának megfelelően előadta az érvényesíteni kívánt jogot, és az annak alapjául szolgáló tényeket és bizonyítékait. A felperes a Pp. 146.§ /1/ bekezdésének megfelelően részben módosította a keresetét az eljárás alatt, és egymás mellett két jogcímet (érvénytelenségi okot) jelölt meg a keresete alapjaként, akként hogy végleges keresete szerint elsődlegesen - a 21. számú jkv-ben foglaltak szerint - a Ptk. 200.§ /2/ bekezdése alapján kérte a semmisség megállapítását, és annak jogkövetkezményeit alkalmazni. Nem volt ezért eljárásjogi akadálya annak, hogy az elsőfokú bíróság először ezt a jogcímet vizsgálja, és annak alapossága esetén a másik megjelölt jogcím tekintetében a bizonyítást mellőzze.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és helytállóak az abból levont jogkövetkeztetései is. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemi döntésével is egyetért.

A felperes keresetindítási jogosultságát az I.r. alperes kellő alap nélkül vitatta. A felperes a keresetindítási jogát a Pp. 9. § (1) bekezdésére alapította, amely szerint: Az ügyész a felek rendelkezési jogának tiszteletben tartása mellett keresetet indíthat, ha a jogosult jogainak védelmére bármely okból nem képes.

Azaz általános keresetindítási jogot biztosít a törvény az ügyésznek, ha az anyagi jog jogosultja képtelen a jogérvényesítésre, a perindításra és a per vitelére.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint azonban, az anyagi jog jogosultja, azaz jelen esetben a II.r. alperes helyetti perindítási jogosultságot nem csak az alapozza meg, ha már a cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezésére sor került, vagy kétséget kizáróan megállapítható, hogy a II.r. alperes e nélkül is cselekvőképtelen állapotban volt az ügyészi keresetindításkor.

Az ügyészi keresetindítási jog alaposságához, meglétéhez, mint eljárásjogi feltételhez azt kellett igazolni, hogy a II.r. alperes, mint az anyagi jog jogosultja, jogainak védelmére, jogérvényesítésre képtelen volt a keresetindításkor. Ezt pedig valóban kellően alátámasztotta a felperes által a keresetlevélhez becsatolt orvos-szakértői vélemény, továbbá annak a ténye, hogy a II.r. alperes cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezése iránt már per volt folyamatban a felperesi kereset előterjesztésekor. A **Zalaegerszegi Városi Bíróság** - még a jelen perbeli első tárgyalást megelőzően - 2008. december 29. napján jogerőre emelkedett 15.P.20.711/2008/12. számú ítéletével a II.r. alperest cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezte, amely per iratai a jelen eljáráshoz csatolásra

kerültek, mely iratok okirati bizonyítékként lettek figyelembe véve. Ezen eljárásban 2008. 11. 03. napján - azaz a perbeli keresetindítást követően egy hónappal - került előterjesztésre azon igazságügyi pszichiáter szakértői vélemény, amely alapján a II.r. alperes cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezésére sor került.

A fentiekből megállapítható, hogy jelen esetben az ügyészi keresetindítás feltétele, mind a keresetlevél benyújtásának időpontjában, mind a per teljes tartama alatt fennállt, mivel a II.r. alperes jogainak védelmére nem volt képes, az alapvető vagyoni jogait érintő jelen pert ő maga megindítani nem tudta.

Helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság abban a kérdésben is, hogy a perbeli ajándékozási szerződések azok valóban jó erkölcsbe ütköznek. Az elsőfokú bíróság e körben kifejtett indokaival az ítéletábra is egyetért.

Az I.r. alperesi fellebbezésben foglaltakra figyelemmel a másodfokú bíróság e körben az alábbiakra mutat rá:

A szerződéses szabadság elve csak a jogszabály keretei között érvényesülhet, annak egyik határa, hogy a szerződés nem ütközhet sem tartalma, sem a vele elérni kívánt eredmény tekintetében jó erkölcsbe.

Jó erkölcsbe ütközőnek minősül az állandósult bírói gyakorlat szerint az a szerződés, amelyet jogszabály nem tilt, de az azzal elérni kívánt cél, a vállalt kötelezettség jellege, vagy azért ellenszolgáltatás felajánlása, illetve a szerződés tárgya az általánosan elfogadott erkölcsi normákat vagy szokásokat nyilvánvalóan sérti, s ezért azt az általános társadalmi megítélés is egyértelműen tisztességtelennek, elfogadhatatlannak minősíti.

Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá, hogy a gondozott II.r. alperes, fizikai és szellemi képességeinél fogva, de önmagából az intézeti elhelyezéséből következően függő, kiszolgáltatott helyzetben volt a gondozóval, jelen esetben az intézményvezető I.r. alperessel szemben. Nem annak van tehát jelentősége, amint arra az I.r. alperes a fellebbezésében hivatkozott, hogy maga az ajándékozási szerződés nem hoz létre a gondozó és a gondozott között függő, kiszolgáltatott helyzetet. Hanem annak, hogy a fentiekből adódóan maga ez a függő, kiszolgáltatott helyzet a perbeli ajándékozási szerződések megkötésekor a fentiek szerint fennállt.

A jelen esetben pedig a perbeli ajándékozási szerződésekben vállalt II.r. alperesi kötelezettség jellege, azaz a saját - szinte teljes - vagyona rovására ingyenes vagyoni előny juttatása az I.r. alperesnek, akitől helyzete szerint függő, neki kiszolgáltatott helyzetben van, az általánosan elfogadott erkölcsi normákat, szokásokat nyilvánvalóan sérti. Ezért az ilyen jellegű szerződéseket az általános társadalmi megítélés is egyértelműen tisztességtelennek, elfogadhatatlannak minősíti.

A társadalmi közfelfogás valóban nem tolerálja gondozó és gondozott között az ilyen jellegű ajándékozási szerződéseket.

Rámutat az ítélőtábla, hogy az általánosan elfogadott erkölcsi normákat, szokásokat és társadalmi megítélést fejezik ki a perbeli gondozói jogviszonyra megállapított etikai normákba, az I.r. alperes munkaköri leírásába, és a gondozó intézet házirendjébe, valamint a szociális munka etikai kódexébe foglaltak egyértelműen, amikor kifejezetten tiltják az ajándék elfogadását a gondozónak, azaz az I.r. alperesnek, a gondozott II.r. alperes részéről.

Mindezekre figyelemmel az I.r. alperesi fellebbezési kérelemben előadottak nem szolgáltathatnak alapot az érdemben helyes elsőfokú ítélet megváltoztatására, ezért azt az ítélőtábla a Pp. 253.§ /2/ bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban is vesztes I.r. alperes a Pp. 239.§-a folytán alkalmazandó Pp. 76.§ /1/ bekezdése és 78.§. /1/ bekezdése alapján viselni köteles a másodfokú eljárásban felmerült saját, valamint a II.r. alperes ügygondnoki képviseletével felmerült perköltséget, amelynek összegét a másodfokú bíróság 20.000 forintban állapította meg.

A felperesnek és a III.r. alperesnek a másodfokú eljárásban igazolt költsége nem merült felül, ezért ebben a körben az ítélőtábla a döntést mellőzte.

Győr, 2010. szeptember 7. napján

Dr. Lezsák József sk.	Dr. Bajnok István sk.	Dr. Menyhárdné dr. Sarmon Hedvig sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő